

איש לרעהו

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות
לאהבת הזולת,
הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל

רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כז טבת תשס"ח שבת - ירושלים 4:13 תל-אביב 4:27 חיפה 4:16 מוצ"ש - ירושלים 5:29 תל-אביב 5:30 חיפה 5:28

פרשת וארא

סבלנות וארך אפים

לנהוג בסבלנות ובנחת עם בני ביתו ותלמידיו, ולא בכעס והקפדה!

נלמד מהפסוק: "וידבר ה' אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל" (פרק ויג) וכתב רש"י: "ציוה עליהם להנהיג בנחת ולסבול אותם". וביתר פירוט מובא במדרש: אמר להם הקב"ה, בני סרבנים הם, רגזנים הם, טרחנים הם, על מנת כן תהיו מקבלים עליכם, שיהיו מקללים אתכם שיהיו מסקלים אתכם באבנים" (מד"ר שמות זב).

על הקב"ה נאמר "לא החזיק לעד אפיו" (מיכה זיח) כלומר: אפילו כשהאדם מחזיק בחטאו, אין הקב"ה מחזיק אף. ואם מחזיק, לא מחזיק לעד, אלא מבטל כעסו אפילו שלא ישוב האדם. וכפי שמצינו בימי ירבעם בן יואש (מלכים ביד,כו) שהחזיר הקב"ה גבול ישראל אף שהיו עובדי גלולים ריחם עליהם. ומדוע? משום מדה זו של "לא החזיק לעד אפיו". ואדרבה מחליש אפיו, ואף שעדיין החטא קיים, אינו מעניש אלא מרחם ומצפה אולי ישו בו בתשובה.

זו היא המדה אשר ראוי לאדם לנהוג בה ביחס לזולתו. ואף שרשאי להוכיח את חברו או את בניו ותלמידיו, וליסרם, לא ירבה תוכחתו ולא יחזיק כעסו, אלא יבטלנו ולא יחזיק לעד אפיו וגם באופן שמותר לו לכעוס על חברו כגון מה שפירשו חז"ל (בפסחים קיג): על הפסוק "כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו" (שמות כגיה) מה היא שנאה זו? שראה אותו עובר עבירה ובגלל זה שונא אותו, אעפ"כ אמרה תורה "עזוב תעזוב עמו" - עזוב את שבלבך עליו וקרב אותו באהבה. (עפ"י תומר דבורה פ"א).

בספרו אמרי דעת (ח"א) מביא הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א (מספר מנחת שמואל לתלמידי הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל) כיצד על הרב להוכיח את תלמידיו בזמן הזה, וכך כתב: "אבל ראוי שתדע שכך קיבלתי מרבתי, ובפרט מאדמו"ר רבי חיים מוולאז'ין שבזמן הזה, תוכחות קשות אינם נשמעים, ומי שאין טבעו לדבר רכות, וממהר לכעוס על עושי עוול, ובפרט כשלא ישמע לו, פטור ממצות תוכחה". מוסיף הגרמ"ל: "וזה לימוד לנו שצריך שיהיה כל המשא ומתן עם תלמידים באהבה ובקרבה".

ובספר דרכי החיים כותב רבי מיכל יהודה: "מסופר על אחד הגדולים שהיה מחנך את נכדו היתום מאביו, וכשהיה צריך להענישו, כי יש לפעמים שצריך לקבל עם "שבט", היה אומר מקודם: הנני מוכן ומזומן לקיים מצות חושך שבטו שונא בנו! אפשר כבר לתאר איזה "שבט" הוא היה מקבל...

אם האב יכלכל את הפעולה על דרך זו" - אומר רבי מיכל יהודה - "בטוח שלא יכשל. זה ודאי שבזמן האחרון הילדים מפונקים ביותר. בתקופה שלנו, לא ידענו מדברים כאלו. בבית לא היה כלום, ולא ביקשו שום דבר. היום בזמנינו, מבקשים כמו בני עשירים. לסיכום: הכאה מתוך כעס לא רק שלא תביא תועלת, אלא הרי זה בגדר "היזק" ממש.

תרופה למדת הכעס
שאל הגה"צ רבי נפתלי אמסטרדם זצ"ל את רבו הגאון הצדיק רבי ישראל סלנטר זצ"ל: "מה תרופה יש למדת הכעס?"
השיב לו רבי ישראל: אם יעמול אדם לרכוש את מדת ההטבה, שיגמול לזולתו רק טובות, אוראז יפטר ממילא ממתת הכעס.
אור המוסר

מעט סבלנות עושה את ההבדל...
פעם ליוה הגאון רבי שמעון יוז'וק זצ"ל את החזון איש לביתו שעל "גבעת רוקח". הם עלו יחדיו את העליה הארוכה והקשה. באמצע הדרך נעצר החזון איש ועמד לפוש. בתוך כך שאל החזון איש את רבי שמעון: "אמור נא לי, מה ההבדל בין העליה בהר לבין הליכה במישור? שתק הלה.
נענה החזון איש ואמר: למען האמת אין כל הבדל. ההבדל שישנו בכל זאת, הוא רק במעט סבלנות!...
מעשה איש

הנלוון מוקדש לעילוי נשמת
נרת חנה דלי'ה בת אסתר ע"ה

נלב"ע ביום טו טבת תשס"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

להרגיש ולהשתתף בצערו של הציבור, ולשאת בעול עמו!

נלמד מהפסוק: "אלה ראשי בית אבותם בני ראובן... ובני שמעון... ואלה שמות בני לוי" (פרק ויד, טו)

והקשה השל"ה הק': מה פשר תיבות "שמות" שהזכיר הכתוב אצל בני לוי ולא כתב כך אצל ראובן ושמעון? ותירץ: כי בני שבט לוי הרי לא היו בגלות, ולוי ידע דבר זה ורצה להשתתף בצרת הציבור. מה עשה? קרא שמות לבניו על שם הגלות, דהיינו שם גרשון על שם כי גרים הם בארץ לא להם, ושם קהת על שם שיניהם קהות, ושם מררי על שם וימררו את חייהם. זהו שאומר "ואלה שמות בני לוי". ומכאן - כתב השל"ה - ילמד האדם להשתתף בצער הציבור אעפ"י שאין הצרה מגעת לו. וכן הודיע השי"ת למשה רבינו ע"ה, אהיה אשר אהיה, אהיה עמהם בגלות זו, אהיה עמהם בגלות אחרת. עכ"ד.

הגאון רבי חיים פלאגי' זצ"ל ביאור את נוסח הברכה בתפלת "שמונה עשרה" השיבה שופטינו כבראשונה... והסר ממנו יגון ואנחה" עפ"י מה שאמרו חז"ל כי עיקר תפקידו של הרב והדיין שיהיו מצטערים עם הציבור בעת צרתם. שכן כל מי שיש לו צרה בביתו הולך אצל הרב או הדיין שבעירו ומבקש ממנו תרופה למכתו. ועל החכם לשאת בעול צערו ואל לו לדחות אותו בקש, אלא ישתדל ככל יכולתו לסייע לו בין בגופו בין בממונו.

אם כן, זהו שמתפללים אנו "השיבה שופטינו כבראשונה ויעצנו כבתחילה", שתבוא הגאולה, וממילא נזכה אז כי "תסיר ממנו צרה ויגון ואנחה" ככתוב: "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" (עפ"י "רוח חיים" או"ח סימן קי"ח).

מובא (בהגדת ארזי הלבנון ח"ב) על הגאון **רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל** שהיה מרבה לדבר על גודל הצער שיש לשכינה במצבו של כלל ישראל בגלות. והיה רגיל לבאר את הפסוק (בתהילים סב"ד): "היתה לי דמעתי לחם יומם ולילה באמור אלי כל היום איה אלוקיך". מה פשר דברי דוד המלך "הייתה לי דמעתי לחם"?

וביאר רבי ברוך בער, כי דוד המלך ע"ה לא ידע להשית עצות בנפשו. שכן לאכול, לא היה יכול. היאך יערב לחיכו לאכול ולשתות כאשר נשמעות כאלו נאצות ומחולל שם ה' רח"ל. מאידך גיסא: הרי אסור להמנע מלאכול ולסכן עצמו בצום נפשו. א"כ מה יעשה? ואז מצא לזה עצה: "היתה לי דמעתי לחם" - התקין לעצמו "מנה ראשונה" - להוריד נחל דמעתי...

במכתבו של הגאון **רבי מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א** (מחודש סיון תשנ"ו) כתב בין השאר: "אחד מקניני התורה הוא 'נושא בעול עם חברו', היינו שמתעמק להרגיש מצבו של חברו כשל עצמו, ומתפלל לטובת חברו, ומכל שכן להרגיש את צרת הכלל..."

ממשיך רבי מיכל יהודה וכותב: "הנה תושבי ארץ הקודש שרויים בגלות האחרון כאשר שנאת פורקי עול התורה והמצוות, אנשי השמאל, הגיע לידי רדיפת שומרי התורה ושנאת הדת עד שברצונם להשכיח שם ישראל רח"ל. ולכן החובה היא להרבות בתפלה לאבינו שבשמים, שירחם על עמו ישראל וביחוד על תושבי הארץ, וכן להשתדל להוסיף ולהרבות בלימוד התורה הק'... וכפי רבוי התפלה ולימוד התורה יתרבו הזכויות..."

לחשוב על צורכי הזולת

הסבא מסלובדקה הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, היה מחנך ומרגיל את תלמידיו במדת "נושא בעול עם חברו". בתקופת המלחמה היה המצב הכלכלי בכי רע, הכל רעבו לפת לחם ממש. העניות ששררה בימים ההם היתה נוראה. "נעליהם של בני הישיבה" - כפי שהעיד תלמידו הגאון **רבי יעקב יצחק רודמן זצ"ל** - היו עשויות מבלויי סחבות שנכרכו כאחת ונהדקו על ידי דבק, היתה לי אז חליפת בגדים שנתפרה מאריג גס של שק תפוחי אדמה..."

והנה ביום מן הימים הצליח הרב רודמן להפריש מחצית ממכסת קצבתו הזעומה, וקנה בה "טלית-קטן" חדשה להידור מצוה. כאשר הציג בפני הסבא מסלובדקה את הטלית שרכש, בצפיה לקבל תגובה של שבח וקילוס, הצליף בו הסבא בשוטו החינוכי - במטרה לשרש את נימת היהירות שלוותה לקורבנו האישי למען המצוה ולהשריש בו את המחשבה על צורכי הזולת - וכך הוכיחו על פניו: "מה זאת עשית?! אם אכן יש ביכולתך לוותר על צרכיך, היה לך להעניק את הכסף ליהודי אחר שיקנה בו דבר מאכל הנחוץ לו כל כך, בימים טרופים אלו!"

ישורון - יח

"נכנס למצבו של הזולת"...

סח הגאון רבי אליעזר גולדשמידט זצ"ל: כותלי ביתו של הגאון **רבי מאיר שמחה הכהן זצ"ל** (בעל האור שמח), ספגו לתוכם במשך שנים ארוכות את דמעותיהם והמייית לבם של יחידים, ואנחותיהם של ראשי העדה ופרנסיה בדבר צרות הכלל. כל אלה שהשכימו לפתחו ברוח נכאה, היו יוצאים מלאי תקוה, אמונה ובטחון.

פעם פנו אנשי דווינסק, אל אחד ממקורביו, ושאלוהו: "במה גדול כוחו של רבי מאיר שמחה, שהכל מרבים לפנות אליו בצר להם?"

נענה הלה והשיב: סגולתו המיוחדת של רבי מאיר שמחה היא שמלבד מה שלבו מלא אהבת ישראל, ושהוא מחונן ברוחב דעת ובחכמת חיים, הרי כשבא יהודי לתנות בפניו את צרתו ולבקש את עצתו. מסיח הוא באותה שעה את דעתו מכל הענינים האחרים שתפסו את מוחו עד אז, ומתרכז ומתעמק אך ורק בחדירה למצבו של אותו אדם הניצב לפניו, לכן עצתו אמונה, מדויקת וקולעת למטרה.

האור שמח

למען אנשי ירושלים

הגה"צ רבי אליהו פרדס זצ"ל נשא בעול אנשי ירושלים והתמסר לטובת החכמים, הזקנים, האלמנות והיתומים שבה. רבים מבני ירושלים השכימו לפתחו. הם ראו בו לא רק את רבם. הוא היה להם כאב תומך ומעודד, דאג לשלומם הצטער בצערם ושמח בשמחתם.

הוא יסד את הקרנות "חונן ומלוה" ו"תומכי תורה" ובהתייחסו אליהן כתב בצוואתו: "אתם בני... והקרנות אשר יסדתי, הם חלקי מכל עמלי... כמה עמל ובריאות השקיע לביסוסן של הקרנות! וכשאמרו לו ידידיו: 'רבינו, עד מתי יתייגע, הרי קשה הדבר בגילוי', השיב להם: 'לו ידעתם וראיתם מצוקתי, עת לא היה בכוחי לבוא לעזרת תלמידי חכמים ונצרכים, הייתם יודעים עד כמה רץ אני בשמחה לעשות למען הגדלתן של הקרנות על אף הטורח והתשישות הפוקדים אותי'."

מתוך קובץ תורני לזכרו

גם אחרי שעלה אדם לגדולה, ישאר בענוותנותו!

נלמד מהפסוק: "הם המדברים אל פרעה... הוא משה ואהרן" (פרק י"ב)

ופירש רש"י (עפ"י מגילה י"א): הם בשליחותם ובצידקותם מתחילה ועד סוף". בזאת מלמדים אותנו חז"ל כי אף שעלו משה ואהרן לגדולה בשליחותו של מקום, נשארו הם בצידקותם ובענוותנותם כבתחילה.

גם על דוד המלך ע"ה אמרו חז"ל (מגילה י"א): "ודוד הוא הקטן - הוא בקטנותו מתחילתו ועד סופו. דכשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בתורה, כך במלכותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בחכמה". ופירש המהרש"א שבקטנותו השפיל דוד עצמו אצל מפיבושת רבו, שהיה מבייש את פניו בהלכה. כך במלכותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו בחכמה שהוא אחיתופל שקראו אלופי ומיודעי.

נמצאנו למדים, כי כן דרך הצדיקים, כל זמן שהקב"ה מוסיף להם כבוד וגדולה, הם מוסיפים בעצמם שפלות וענוה. והוזהרנו בזה ע"י שלמה המלך (קהלת פרק י"ד): "אם רוח המושל תעלה עליך מקומך אל תנח" ופירש האלשיך הק': אם עלית להיות מושל, מקומך אל תנח וברח מן השררה.

וכדרשת כ"ק אדמו"ר מבאבוב רבי בניציון הלבשרטאם זצ"ל (בעל קדושת ציון) בפסוק: "ועינינו מאירות כשמש וכירח" - "עינינו" - אלו הצדיקים שהם "עיני העדה" אף שמאירים הם באור גדול כשמש ברקיע. בכל זאת מחשיבים עצמם כירח גרידא, שאין לו מעצמו כלום (שמקבל אורו מהשמש) באשר מרוב ענוותנותם תולים את כל גדולתם הרוחנית מכח העם.

כך צריך לחוש כל אדם שזכה במעלותיו המיוחדות וכפי שדרש כ"ק האדמו"ר מגור בעל השפת אמת בפסוק "והותירך ה' לטובה בפרי בטנך" (דברים כ"א) "והותירך" - היינו שתשאר כבתחילה, שגם אחרי שזכית בטובה מרובה, אל תבוא חלילה לידי גאווה והתנשאות.

על כך התלונן כ"ק אדמו"ר רבי משה מקוברין זצ"ל והמליך את הפסוק: "רבבה כצמח השדה נתתיך" - אמר הקב"ה "רבבה" - הרבתי מעלותיכם וביקשתי שתהיו "כצמח השדה" - כאותה תבואה שככל שגריעיניה כבדים ובשלים, כך כופפת היא יותר את קומתה, ולבסוף אירע ההפך הגמור: "ותרבי ותגדלי" - קומתכם נזקפה בגאווה יתירה...

ענוה ושפלות עד היכן?

חרף הנהירה העצומה לליז'נסק, של אלפים מכל קצות הארץ, לשחרר לפתחו של הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל ולהתאבק בעפר רגליו ולהזכיר את עצמם לפניו לפקידת ישועה ורחמים, לא חדל רבי אלימלך להאמין, כי שפל ונחות הוא מכל אלו הנוהרים אליו ומכל העולם כולו.

סיפר החוזה מלובלין כי רבי אלימלך נוהג היה להטיח בעצמו תוכחות ולמנות את "חטאי" ברבים. פעם התמרמר ואמר בנהמת לבו: "מעולם לא עסקתי מאומה בעבודת הבורא והנני מלא עוונות ופשעים עד למעלה ראש. אין תרופה למכתי האנושה, כי אם לכשאמות ואוטל אלי קבר, אראז אחדל לחטוא ולהכעיס את קוני".

אחרים סיפרו, כי רבי אלימלך נוהג היה להתמרמר ולומר: "בעבור אלימלך יהיה צורך לברוא גיהנם חדש! באשר הגהינם הישן בוודאי לא יספיק בעבורו!"

הצדיק רבי יעקב אריה מראדזימין זצ"ל, סיפר, כי באחד הימים הורה רבי אלימלך למשמשו ליטול עמו מקל חובלים ולצאת עמו אל היער, כדי להלקות עבד שמרד באדוניו. בהגיעם אל היער, השתטח לפתע רבי אלימלך מלוא קומתו ארצה וצעק אל משמשו מקירות לבו: "אני הוא העבד שמרד באדוניו! הכה אותי ללא רחם, לא תחוס עינך עלי!"

צנתרות הזהב

קוראים נכבדים! האם ידעתם?

- מהו התנאי היסודי והראשון כמעלה, להצלחתו של כל מחנך בקידום תלמידיו?
- מדוע, לדעת בעל ה"אגרא דפרקא", טוב ומועיל לאדם לספר צרתו לצדיק, גם בלי שהצדיק יתפלל עליו?
- נאמר בתהילים: "כאיל תערוג על אפיקי מים". מדוע כתוב "איל" בלשון זכר ו"תערוג" בלשון נקיבה היה לו לכתוב או "כאיל יערוג" (בלשון זכר) או "כאילה תערוג" (בלשון נקיבה)?
- מדוע החמור - שסייע לישראל בצאתם ממצרים - זכה בשכרו שיעשו בו מצוה [=פטר חמור] ואילו הכלב קיבל בשכרו - על שלא חרץ לשונו - רק בשר טריפה?
- מדוע כלבים שכתוב עליהם "הכלבים עזי נפש" זכו לומר שירה כה נשגבה: "בואו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני ה' עושינו"...?
- איזו עצה מקורית מצא רבי יצחק מווארקא זצ"ל, כדי להתגבר על מדת הכעס?
- על איזה רב אמר רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל, שלא ראה אותו כועס כל ימיו?
- מדוע התעקש רבי אריה לוי זצ"ל להשאר בכיתו בזמן המצור על ירושלים, אף שביטו, שהיה בטווח האש, הופגז קשות, מדוע סירב להפצרת מקורביו לעבור למקום בטוח יותר?
- יום אחד לא יצא הגאון מטשיבין מביתו ולא הגיע לתפלה. הוא נימק העדרותו כי התבייש לצאת לרחוב... ממה כל כך התבייש הרב מטשיבין?

מה השיב החזון איש לטענתו של רבי שמואל וואנר שליט"א: "מדוע החזון איש מוחה בקול גדול כנגד עוברי עבירה?" על שאלות אלו ועוד רבות אחרות, תוכלו למצוא תשובות מעניינות בספר המבוקש איש לרעהו

(פרשת וארא: עמודים פז - קלט) ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות לפרטים: 02-5869073

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

סגירת מעגל

של משפחת ווין, הם למעשה כבר שמעו קודם לכן. משפחתו של ידידיה הכירה יהודי אשר מתגורר בגפו בשיקגו. יהודי זה היה מתארח אצל משפחת ווין מידי שבת בשבתו, בעוד הם טורחים סביבו רבות ומעניקים לו הרגשה של בית.

* * *

ישראל

אלפי צעירים מהעולם היהודי כולו, מגיעים ללמוד בארץ הקודש. רובם עושים זאת בירושלים. רבים מצפים שמשפחות יארחו אותם בסעודות שבת, מאחר שהם מנותקים מביתם. בליל שבת הם מתגעגעים לקידוש ביין של "קדם", ולדגי הסלמון הטעימים של אמא...

רוב התלמידים ה'חוצניקים' לא מסתירים שבתקופת הלימודים הראשונה, לא היה להם קל להסתגל לריחוק מהבית. חלקם אף מודים שבימים הראשונים לשהותם בארץ, הזילו דמעות של געגועים לתוך הכרית! לכל אחד מהם יש הורים, אחים ואחיות אהובים. לא קל להיות לבד. נכון, כיום זול להתקשר הביתה. וגם לא כל כך קשה לקבל חבילות מהבית, אך עדיין: בית ישנו רק אחד.

משפחת סלומון היא בין המשפחות שזוכות במצווה זו של הכנסת אורחים. מידי שבת הם מארחים בביתם נערות מחו"ל שלומדות במוסדות בארץ. לפני שנה, בפרשת וארא, הם גם אירחו 'חוצניק' ים' - כדרכם בקודש. בתוך כדי הסעודה הסתבר שאחת האורחות הינה משיקגו. בירור קצר העלה שמדובר בנכדה של משפחת ווין!

השמחה באותה סעודת שבת הייתה יותר מבשבת רגילה. כולם שמחו שהקב"ה סיבב סיטואציה בו הם יכולים לגמול למשפחת ווין - ועוד באותו מטבע של מצוות הכנסת אורחים!

הסעודה המשיכה כהרגלה, וכאשר שמעה האורחת שמשפחת סלומון התארכה בבוסטון אצל משפחת גרין היא התרגשה:

"הרי משפחת גרין הם דודים שלנו!"

כדרכם של יהודים, שקעו הנוכחים בדקות הבאות בפירוט ה'משפחולוגיה' שמקשרת בין משפחות 'ווין' ו'גרין'.

* * *

"הקב"ה זיכה אותנו לגמול להם - ולו במעט - על כל החסד אשר הם עשו עימנו!" מסכם ידידיה את סיפורו.

רבים מהקוראים לבטח זוכרים את סיפורו של ידידיה סלומון, שהתפרסם במדור זה בפרשת מקץ תשס"ז. בדיוק לפני שנה - בפרשת וארא - אירע לו לידידיה 'סגירת מעגל' אותה אנו מפרסמים כעת:

בוסטון, ארה"ב

בוסטון, בירת מדינת מסטוסצ'ס, נחשבת לאחת הערים היפות בארה"ב. אך בנסיבות שידידה הגיע לשם היה קשה לו להתרכז ביופייה של עיר. רק בן שלוש היה ידידיה, כאשר הוא לקה ב'מחלה'. בעצת רופאים הוטס למרכז הרפואי הגדול בבוסטון לצורך השתלת מח-עצם. קרובת משפחה נמצאה מתאימה לתרום לו מח-עצם, והוא ומשפחתו יצאו לארה"ב בדחיפות. לפני הנסיעה הם אפילו לא הספיקו לארגן לעצמם מקום מגורים זמני באזור בית החולים.

לא ארך הרבה זמן והם קיבלו 'הזמנה פתוחה' ממשפחת גרין (שם בדוי). המשפחה המארחת לא הקציבה את משך זמן האירוח, אלא הדגישה שבינתים פתוח בפניהם לרווחה ככל שיחפצו.

אל תתארו לעצמכם את משפחת גרין, כזוג פנסיונרים שסיים להשיא את ילדיו וביתו ריק. האמת היא שמשפחת גרין הינה ברוכת ילדים. לא חסר להם בבית לא רעש, ולא שמחה. בנוסף לכך קשה גם לומר שיש להם בבית חדרים מיותרים.

אך כאשר יש מקום בחדרי הלב - ממילא נוצר מקום בחדרי הבית.

"הם קיבלו אותנו בשמחה" משחזר ידידיה "בחום, ובדאגה למילו כל צרכנו. ממש היינו שם כבני בית. אחרי שברוך השם הבראתי, עדיין הייתי נצרך לשוב למקום לבדיקות-מעקב. גם אז הם המשיכו לקבל אותנו בזרועות פתוחות".

* * *

שיקגו, ארה"ב

שיקגו הינה העיר השלישית בגדלה בארצות הברית, וגם לכאן היה נצרך ידידיה להגיע. אצל השחורים המהווים את רוב אוכלוסיית העיר, הוא כמובן לא יכל להתארח. נכון שבשיקגו מתגוררים רבות של יהודים, אך אצל מי מהם ניתן להתארח בלא להטריח?

אצל משפחת ווין! (שם בדוי)

אצל משפחה זו הם שהו במשך כמה שבועות. על ליבם הפתוח